

Datum: 22. 5. 2015

PRIPOROČILA ZA PRIPRAVO DOGOVORA ZA RAZVOJ REGIJE
(vezano na Predlog sprememb in dopolnitev Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike, različica 4 z dne 22. 5. 2015)

Gradivo za delovni sestanek z RRA dne 28. 5. 2015

1.1 Izhodišče

S temi priporočili se dopolnjujejo Priporočila za pripravo dogovora za razvoj regij iz leta 2013, ki so bila izdana na podlagi zakonodaje s področja regionalnega razvoja, vendar pa pred začetkom postopka programiranja za programsko obdobje 2014–2020¹. Pri programiranju in usklajevanju programskih dokumentov za izvajanje evropske kohezijske je kasneje prišlo do odločitev, ki zahtevajo takšno dopolnjevanje.

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) v 5. členu določa, da se regionalna politika načrtuje z naslednjimi medsebojno usklajenimi dokumenti: strategija razvoja Slovenije, državni strateški prostorski akt, program državnih razvojnih prioritet in investicij, programski dokumenti na mednarodni in državni ravni, regionalni in območni razvojni programi ter dogovori za razvoj regij. Od navedenih dokumentov so pred začetkom priprave dogovorov za razvoj regij pripravljene samo regionalni in območni razvojni programi ter programski dokumenti za izvajanje evropske kohezijske politike in evropske politike razvoja podeželja, ribištva in pomorstva v obdobju 2014–2020.

V 7. členu ZSRR-2 določa, da Vlada Republike Slovenije s strategijo razvoja Slovenije in državnim strateškim prostorskim aktom določi cilje in usmeritve za pripravo regionalnih razvojnih programov (RRP). Pri pripravi RRP se je odsotnost teh dveh dokumentov močno poznala. Primanjkljaj smo deloma nadomestili z naslonitvijo na dokumente evropske kohezijske politike in nekatere veljavne sektorske strategije. Poseben problem na strateški in programski ravni je bila tudi odsotnost Programa državnih razvojnih prioritet in investicij v obdobju 2014–2020. Po ZSRR-2 namreč vlada s tem dokumentom podrobneje opredeli, z vidika spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, programe in instrumente regionalne politike.

Za pripravo dogovorov za razvoj regij je odsotnost Programa državnih razvojnih prioritet in investicij 2014–2020 še poseben problem saj Uredba o regionalnih razvojnih programih v 7. členu določa, da se dogovor za razvoj regije pripravlja skupaj z državnim programom razvojnih prioritet in investicij in mora biti z njim usklajen.

Določen problem predstavljajo tudi sprejete rešitve v okviru evropske kohezijske politike. V pogajanjih z Evropsko komisijo o Partnerskem sporazumu za izvajanje evropske kohezijske politike Slovenija ni uveljavila instrumenta celostnih teritorialnih naložb na način, ki bi omogočal institucionalizacijo dogovora za razvoj regij in institucij regionalnega razvoja v okviru kohezijske politike. Institucije regionalnega razvoja (razvojni sveti kohezijskih regij, razvojni sveti regij in regionalne razvojne agencije) so obravnavane kot vse druge partnerske institucije v državi, pri izbiri regijskih projektov pa se uveljavlja konkurenčen pristop, brez uporabe strateških odločitev glede ključnih regijskih projektov in posebnih kvot sredstev za podporo RRP, kot je bila to praksa v prejšnjem programskem obdobju in predpostavka ob sprejemu regionalne zakonodaje.

---

¹ Priporočila za zagotovitev implementacije regionalnih razvojnih programov 2014–2020 št. 012-12/2011-MOP/44-00101326 z dne 4. 6. 2013; Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo.

1.2 Predlog sprememb in dopolnitev Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike

Ker so sredstva EU praktično edina sredstva za podporo RRP, je treba prilagoditi regionalno zakonodajo, da ta ne bi ovirala vključevanja regionalne politike v izvajanje kohezijske politike. Naša ocena je, da je treba spremeniti Uredbo o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike, da pa bo sam ZSRR-2 in ostale podzakonske akte z ustreznimi interpretacijami mogoče izvajati tudi v zgoraj opisanih pogojih.

Uredbo o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike je treba prilagoditi predvsem v delu določanja kvot za regijske projekte. Endogeno regionalno politiko, ki je v okviru evropske kohezijske politike v preteklem programskem obdobju 2007–2014 razpolagala z indikativno kvoto sredstev, ki se je prek regijskih kvot (upoštevaje indeks razvojne ogroženosti) razdeljevala med 12 razvojnih regij, je v novi finančni perspektivi 2014–2020 nadomestila t.i. »horizontalna regionalna politika«. Sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj regionalni politiki niso več na voljo v obliki regijskih kvot iz katerih bi se po načelu subsidiarnosti financirali ključni regijski projekti po odločitvi razvojnega sveta regije, ampak bo treba usklajevati specifične cilje posameznih regij znotraj ciljev resornih politik. V ta namen je predvsem treba okrepiti medresorsko koordinacijo.

V predlogu spremenjene uredbe se povabilo MGRT za pripravo dogovora za razvoj regij ne nanaša več le na povabilo regijam za predložitev ključnih regijskih projektov ampak tudi na povabilo resorjem, ki so pristojni za vsebine RRP. To povabilo po predlogu nove uredbe vsebuje tudi predloge ključnih projektnih zasnov iz povzetkov RRP, ki jih MGRT pridobi od regionalnih razvojnih agencij (RRA). Spreminja se vsebina tega povzetka, ki vključuje tudi predstavitev projektnih zasnov, ki izkoriščajo njene najpomembnejše razvojne potenciale in prednosti, odpravljajo ključne razvojne ovire, uresničujejo razvojne specializacije regije in so bi jih bilo mogoče uvrstiti v prvi dogovor za razvoj regije. V tem koraku ministrstvo pridobi od RRA tudi regijsko specifična merila s katerimi razvojni svet regije kvantificira in razdela splošna merila iz uredbe, z upoštevanjem razvojnih specializacij in prioritet regije.

Predlog dopolnjene uredbe tudi dodatno in podrobneje kot doslej ureja medresorsko usklajevanje in podpis dogovora za razvoj regije. Na podlagi povabila pošlje RRA ministrstvu predlog ključnih regijskih projektov za uvrstitev v dogovor za razvoj regije. Ministrstvo obravnava ključne projekte regije po vrstnem redu dospelja. Preverja izpolnjevanje pogojev in meril ter glede na pripravljenost za izvedbo projekt usklajuje medresorsko in z regijo skozi teritorialni razvojni dialog. Če je sofinanciran s sredstvi operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike, se v postopku usklajevanja od upravičenca pridobi vloga in preverijo pogoji za neposredno potrditev operacije po 25. členu Uredbe o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta (Uradni list RS, št. 29/15). Ta določa, da se operacije, ki imajo podlago v dogovoru za razvoj regije, lahko potrjujejo neposredno.

Cilj predlaganih sprememb uredbe in ustreznih interpretacij regionalne zakonodaje je omogočiti korak naprej pri uveljavljanju splošnih ciljev regionalne politike tudi v zgoraj opisanih spremenjenih razmerah. Preizkusiti želimo domet »horizontalne regionalne politike« ter ključnim regijskim projektom iz dogovora za razvoj regij prek neposredne potrditve operacij olajšati pot do financiranja iz sredstev evropske kohezijske politike. Seveda pa je jasno, da v danih razmerah prvi dogovor za razvoj regije ne bo mogel biti celovit dokument, ki bi za štiriletno obdobje razvrščal vse najpomembnejše regijske in sektorske projekte po prioriteti in bil usklajen z državnim programom razvojnih prioritet in investicij. Uveljaviti se želi prilagodljiv mehanizem, ki bo dogovorjenim projektom o katerih obstaja soglasje, da so ključni za razvojni preboj regije, omogočal neposredno potrditev operacije.

1.3 Koraki do dogovora za razvoj regije

Korak 1. Ker se proces priprave RRP v veliki večini regij zaključuje, bo MGRT v kratkem pozval RRA k posredovanju povzetkov RRP. Regije, ki še nimajo sprejetih RRP bodo pozvane, da povzetke pripravijo po osnutkih RRP. Povzetki bodo posredovani na standardiziran način in bodo vključevali:

- razvojne cilje in prioritete regij v programskem obdobju,
- opis razvojnih specializacij regij,
- karte omrežij naselij z zasnovami policentričnega sistema in

– predstavitev ključnih projektnih zasnov regij, ki izkoriščajo njene najpomembnejše razvojne potenciale in prednosti, odpravljajo ključne razvojne ovire, uresničujejo razvojne specializacije regij in bi jih bilo mogoče uvrstiti v prve dogovore za razvoj regij. Predstavitev se posreduje na standardiziranem obrazcu in na karti, skladno z navodili MGRT.

Zadnja alineja se navezuje na vsebino RRP, ki je določena v 4. členu Uredbe o regionalnih razvojnih programih. Ta določa, da se v RRP predstavijo najpomembnejši regijski projekti, pri čemer mora biti vsak projekt okvirno predstavljen tako, da je njegova sestava naslednja:

- delovni naziv projekta,
- povzetek projekta,
- navedbo prioritete in ukrepa, v katera se uvršča projekt,
- ciljna skupina, ki ji je projekt namenjen, in analiza njenih potreb,
- opis namena in ciljev projekta ter opis skladnosti z razvojno specializacijo regije,
- predstavitev nosilca projekta oziroma skupine partnerjev,
- opis posameznih aktivnosti,
- okvirni časovni načrt projekta,
- prostorska opredelitev primernih lokacij za izvajanje aktivnosti,
- prikaz okvirne finančne ocene po aktivnostih in okvirne celotne vrednosti,
- prikaz okvirne celotne vrednosti po predvidenih virih financiranja in
- opis kazalnikov ter navedba virov podatkov za spremljanje kazalnikov.

Cilj te alineje je pridobiti okvirne informacije iz RRP o ključnih projektih, ki so v regiji že zastavljeni in bi jih bilo mogoče uvrstiti v prve dogovore za razvoj regij.

Zastavlja se tudi vprašanje kolikšno naj bo število in vrednost posredovanih projektov za sklada ESRR in ESS, če zgornji limit ne predstavlja regijska kvota ampak skupna razpoložljiva sredstva operativnega programa na prednostni osi v vzhodni oziroma zahodni kohezijski regiji. Ob tem vprašanju opozarjamo na splošne pogoje in merila iz Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike katerih cilj je omogočiti izvedbo ključnim regijskim projektom, ki izkoriščajo njene najpomembnejše razvojne potenciale in prednosti, odpravljajo ključne razvojne ovire in uresničujejo razvojne specializacije regije. Take konkretne projekte je načeloma treba šteti s prsti ene roke in jim ni smiselno vnaprej določati zgornje ali spodnje možne vrednosti. V postopku načrtovanja se njihova vrednost oceni, v postopku usklajevanja pa se zanje poskuša zagotoviti finančne vire. Ob predpostavki, da bodo pomembnejši projekti v regiji tudi prej pripravljeni, je mogoče premostiti tudi to vprašanje.

Sočasno s pozivom RRA k posredovanju povzetkov RRP bodo regije pozvane k posredovanju kvantificiranih meril za ocenjevanje regijskih projektov kot to določa 4. člen uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike. Merila sprejme razvojni svet regije in pri tem upošteva splošna merila, ki jih določa uredba:

- a. merila glede na vsebino ali namen:
  - učinek na gospodarsko rast in delovna mesta,
  - učinek na razvoj človeškega potenciala,
  - pozitiven vpliv na okolje,
  - prispevek k ciljem prostorskega razvoja regije,
- b. merila glede na sinergijski učinek:
  - med nameni iz prejšnje točke,
  - z drugimi projekti,
  - regionalne celovitosti, razvojne specializacije in med regionalnega sodelovanja,
- c. merila glede na finančno učinkovitost:
  - učinek projekta glede na vložena finančna sredstva.

Razvojni svet regije ta merila dopolni z regijsko specifičnimi merili in jih ovrednoti.

Korak 2. MGRT bo povabilo razvojni svet regije k pripravi in posredovanju ključnih regijskih projektov² in ministrstva k posredovanju predlogov sektorskih projektov, ki jih želijo izvajati v razvojnih regijah. Sektorski projekt je po ZSRR-2 razvojni projekt, ki uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritete v regiji. MGRT bo povabilo za pripravo dogovora za

² **Regijski projekt** pa je razvojni projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete regije in izkorišča njene razvojne potenciale. Od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije oziroma širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje. Po pristojnosti običajno tudi sodi v več sektorjev oz. resorjev kar je največkrat tudi razlog, da do njegove izvedbe težko pride.

razvoj regij posredovalo ministrstvom, ki so bila vključena v usklajevanje RRP. V poziv bo vključilo relevantne informacije iz povzetkov RRP, pridobljene od regionalnih razvojnih agencij v prvem koraku.

Korak 3. Na podlagi povabila bo RRA za predloge projektov, ki bodo pripravljene za izvedbo, preverila izpolnjevanje splošnih pogojev po uredbi:

- skladnost projekta z regionalnim razvojnim programom,
- skladnost projekta s programskimi dokumenti s področja regionalnega razvoja, ki so podlaga za sofinanciranje regijskih projektov,
- skladnost projekta s politikami Vlade Republike Slovenije,
- merljivost učinkov in rezultatov projekta,
- izvedljivost projekta v načrtovanem časovnem obdobju.

RRA bo za projektne predloge, ki bodo pripravljene za umestitev v prvi dogovor za razvoj regije in bodo izpolnjevali splošne pogoje, opravila ocenjevanje z merili, ki so bila sprejeta na razvojnem svetu regije in posredovana MGRT v prvem koraku. Projekti, ki bodo preseglji v regiji določen prag točk in ki bodo pridobili podporo razvojnega sveta regije, bodo posredovani v usklajevanje MGRT. Povabilo MGRT bo odprto v tem smislu, da bo RRA lahko tekoče posredovala predloge projektov, ko bodo izpolnjevali pogoje za posredovanje.

Korak 4. MGRT bo obravnaval projekte regije po vrstnem redu dospelja. Preveril bo izpolnjevanje splošnih pogojev in meril ter glede na pripravljenost za izvedbo projekt uskladi medresorsko in z regijo skozi teritorialni razvojni dialog³. V tem postopku se bo preverila tudi finančna konstrukcija. Pri tem se bo upoštevalo usmeritve ter javnofinančni in časovni okvir za pripravo (programskega) proračuna države ter že sprejete proračune države in občin. Če naj bi bil projekt sofinanciran s sredstvi operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike, se bodo preverili pogoji in pripravila vloga za neposredno potrditev operacije po 25. členu Uredbe o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta. Ta določa, da se lahko operacije, ki imajo podlago v dogovoru za razvoj regije, potrjujejo neposredno.

Korak 5. Usklajeni projekti se bodo uvrščali v dogovor za razvoj regije s soglasjem razvojnega sveta regije in ministra, pristojnega za regionalni razvoj. Dogovor za razvoj regije pa bo sklenjen, ko bosta obe strani soglasni, da je primeren za podpis. Sprejme ga razvojni svet regije, potrdi svet regije ter podpišeta predsednik razvojnega sveta regije in minister.

V naslednjih korakih se bo z novimi uvrščenimi projekti dogovor za razvoj regije lahko dopolnjeval. Projekti iz dogovora za razvoj regije se bodo neposredno uvrščali v načrte razvojnih programov državnega in občinskih proračunov ter neposredno potrjevali v okviru kohezijske politike EU. V načrt razvojnih programov državnega proračuna jih bodo uvrščala pristojna ministrstva po postopku, določenem v predpisih, ki urejajo pripravo državnega proračuna.

---

³ **Teritorialni razvojni dialog** je termin iz ZSRR-2 in opredeljen kot način razreševanja razvojnih problemov in usklajevanja razvojnih odločitev med različnimi teritorialnimi ravni. Predvidevamo, da bodo sektorski projekti vstopali v teritorialni razvojni dialog predvsem na pobudo ministrstev in se bo regija opredelila do teh pobud v smislu rangiranja njihovega pomena z vidika doseganja razvojnih ciljev regije. Obratno naj bi regijski projekti vstopali v usklajevanje predvsem na pobudo regije oziroma institucij iz delovne pristojnosti ministrstev, ki delujejo na regionalni ravni (regijski parki, območne enote zavodov za zaposlovanje, itd).

Tabela: Regionalni razvojni programi za obdobje 2014-2020 – mnenja MGRT- sprejeti RRP v regiji (stanje: 11.5.2015)

RAZVOJNA REGIJA	MNENJE MGRT	SPREJETI RRP 2014-2020 NA RAZVOJNEM SVETU REGIJE	RRP 2014-2020- povezava na spletno stran (na RRA)	SKRBNIK
Obalno-kraška	NE (RRP v dopolnjevanju)	NE	http://www.rrc-kp.si/sl/regionalni-razvoj/rrp-2014-2020.html	Janez TOPOLŠEK
Goriška	DA	DA	http://www.prc.si/dodatno/regionalni-razvojni-program-severne-primorske	
Gorenjska	DA	NE	RRP še ni objavljen na spletni strani RRA.	Andreja ERDLEN
Osrednjeslovenska	NE (RRP v dopolnjevanju)	NE	http://www.rralur.si/razvojni-dokumenti/rrp-lur-2014-2020/	Andreja JENKO
Zasavska	NE (RRP v dopolnjevanju)	NE	http://www.rcr-zasavje.si/uploads/files/20150403-RRP.docx	
Savinjska	DA	DA	http://www.rasr.si/si/novice/2015/03/215-RRP-Savinjske-regije-je-sprejet	Tea PIRIH
Koroška	DA	DA	http://www.rra-koroska.si/files/RRP_Koroska_2014-2020.pdf	
Primorsko-notranjska	DA	DA	http://www.rra-zk.si/podrocja-delovanja/regionalni-razvoj/regionalni-razvojni-program	Rado KLANČAR
Jugovzhodna Slovenija	DA	NE	http://www.rc-nm.si/Projekti/Regionalnirazvojnioprogram20142020/Splo%C5%A1no.aspx	Snežana ČANAK
Posavska	DA	NE	http://www.rra-posavje.si/regionalni-razvojni-program.html	
Podravska	NE (RRP v dopolnjevanju)	NE	http://mra.si/predlog-rrp-2014-2020/	Borut MEGLA
Pomurska	DA	NE	RRP še ni objavljen na spletni strani RRA.	Robert DROBNIČ
SKUPAJ	DA: 8 NE: 4	DA: 4 NE: 8		